

Bedre retsstilling for voldsofre

Bo von Eyben, professor, dr.jur.

Regeringen vil gerne forbedre voldsofres retsstilling, især hvad angår erstatning. Senest har socialministeren fremsat et lovforslag, hvorefter kontanthjælp efter bistandsloven ikke skal kunne kræves tilbagebetalt, når et voldsoffer modtager erstatning for tab af erhvervsevne. Formålet med ændringen angives at være, at voldsofre skal kunne »beholde erstatninger for tab af erhvervsevne, selv om de modtager kontanthjælp«.

Det kan voldsofre imidlertid ikke – og heller ikke, selv om lovforslaget gennemføres. For det første følger det nemlig af loven om erstatningsansvar, at hvis der er ydet kontanthjælp uden tilbagebetalingspligt for en periode, der overlapper en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, skal kontanthjælpen modregnes i erstatningen. For det andet følger det af voldsoffererstatningsloven, at enhver social ydelse, der vedrører samme tidsrum og formål som erstatningen, skal modregnes i denne.

Med andre ord: Hvis erstatningen ikke bliver modregnet i kontanthjælpen, så bliver kontanthjælpen modregnet i erstatningen! Voldsofferet kan principielt være ligeglad med, om modregningen går den ene eller den anden vej, for slutresultatet bliver det samme.

Hvis man virkelig ville forbedre voldsofres stilling, ville det derfor også kræve ændringer af erstatningslovgivningen. Med uacceptable

konsekvenser: For det første kan det ikke accepteres, at nogle skadelidte derved ville få mulighed for »dobbelt« kompensation for en given tabsperiode, hvad enten det drejer sig om midlertidigt eller varigt indtægtstab. For det andet ville det være uholdbart at give netop kontanthjælpsmodtagere fortrinsstilling på dette punkt – i sammenligning med f.eks. modtagere af sygedagpenge eller social pension. Og endelig kan man spørge, om det overhovedet er rimeligt at give voldsofre særbehandling i forhold til trafikulykkesofre og andre tilskadekomne, der har ret til erstatning.

Omvendt skal hverken voldsofre eller andre tilskadekomne tåle, at kontanthjælpen først modregnes i erstatningen og derefter kræves tilbagebetalt. I så fald havner man i den modsatte grøft med en »dobbelt« modregning.

Lovforslaget er således enten fejlagtigt eller overflødigt. Det egentlige problem er, om kontanthjælpen eller voldsoffererstatningen skal udgøre det »nederste net« i sikringen af voldsofre. Det er naturligvis uheldigt, hvis hvert af de to systemer gør, hvad det kan for at skubbe regningen over på det andet. Men det problem løses bedre ved en præcisering i voldsoffererstatningsloven om, at modregningen for sociale ydelser ikke omfatter tilbagebetalingspligtig kontanthjælp. I stedet for at fremme lovforslaget bør socialministeren derfor tage en drøftelse med justitsministeren.